

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

C 23/96 (ex NN 181/95)

Italië

(96/C 368/02)

(Voor de EER relevante tekst)

*(Artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap)***Mededeling van de Commissie krachtens artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag, aan de overige Lid-Staten en andere belanghebbenden betreffende de door Sardische autoriteiten getroffen steunmaatregelen ten behoeve van de Sardische reders**

Bij onderstaande brief heeft de Commissie de Italiaanse Regering in kennis gesteld van haar besluit de procedure in te leiden.

„Door gegevens in een klacht is de aandacht van de Commissie gevestigd op een regeling voor regionale steun aan de rederij, welke ingesteld is bij regionale wet nr. 20 van 15 mei 1951, zoals gewijzigd door de regionale wetten nr. 15 van 19 juli 1954 en nr. 11 van 4 juni 1988. Deze regeling kwam weliswaar tot stand vóór de inwerkingtreding van het EG-Verdrag, maar werd sindsdien door andere bepalingen op substantiële wijze gewijzigd. Door het feit dat deze wijzigingen door de Italiaanse autoriteiten niet zijn aangemeld, is de Commissie van oordeel dat het om niet-aangemelde steun gaat.

Overeenkomstig de procedures van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag is de Italiaanse autoriteiten, bij schrijven van 10 september en van 23 november 1993, verzocht inlichtingen te verstrekken over deze steunregeling. Inlichtingen werden ontvangen bij schrijven van 20 december 1993. Tijdens een vergadering te Rome op 18 januari 1994 is de diensten van de Commissie medegedeeld dat de zaak niet tot de bevoegdheid van de minister van Verkeer en Zeevervoer behoorde, maar tot die van de minister voor Industrie aan wie de zaak zou worden doorgegeven. Bij schrijven van 7 maart 1995 hebben de diensten van de Commissie de Italiaanse autoriteiten herinnerd aan hun toezegging het dossier aan de bevoegde nationale autoriteiten door te geven en om een antwoord verzocht. Ondanks twee rappelbrieven van 2 augustus 1994 en 31 juli 1995 heeft de Commissie vooralsnog geen antwoord ontvangen.

Uit de betrokken regionale wetgeving blijkt dat de financiering uitsluitend kan worden toegekend aan scheepvaartondernemingen en ondersteunende bedrijven die op Sardinië niet allen hun maatschappelijke en fiscale zetel hebben, maar ook hun belangrijkste haven van uitrusting. Bovendien is het toekennen van de steun gebonden aan de verplichting voor de reders om een Sardische bemanning in dienst te nemen.

In de regeling voor regionale investeringssteun wordt voorzien in een financiering in de vorm van leningen tegen een verlaagde rente van 4,50 % in geval van bouw,

verbouwing en reparatie van schepen, en van 3,50 % in geval van aankoop. De leningen kunnen niet meer dan 20 % bedragen in geval van bouw, verbouwing, aanpassing en reparatie, en 60 % in alle andere gevallen (dit wel zeggen, aankoop). Het verschil tussen de rente die over deze lening verschuldigd is en de rente die een concurrerende reder in dezelfde situatie zou betalen (17-22 %), komt overeen met een subsidie ten gunst van de scheepvaartonderneming.

Deze leningen worden pas vanaf het derde jaar na het in de vaart brengen van het schip terugbetaald in twaalf annuïteiten. Uit de door de Italiaanse autoriteiten toegezonden documenten blijkt dat het Sardisch Industrieel Krediet sinds 1951 54 financieringsaanvragen heeft onderzocht en goedgekeurd, voor een totaalbedrag van ca. 17,3 miljard lire (8,6 miljoen ecu), en dat een twaalfstal aanvragen in behandeling is, voor een totaalbedrag van ca. 134 miljard lire (66,5 miljoen ecu), of acht maal het bedrag dat is uitgekeerd in de periode 1951-1993.

Naast het toekennen van leningen tegen verlaagde rente is in de regionale wet ook voorzien in de mogelijkheid dat, enkel in geval van leasing van een schip, aan de hiervoor in aanmerking komende scheepvaartondernemingen een bijdrage wordt toegekend in de vorm een „huurvergoeding”, die gelijk is aan het verschil tussen de jaarlijkse afschrijvingen tegen de referentierente en tegen een rente van 5 %. Het niveau van de referentierente is de rente die gebruikt wordt voor scheepskredieten op het ogenblik dat de bijdrage wordt toegekend. De Italiaanse autoriteiten hebben de precieze betekenis van de geplande bijdrage niet verduidelijkt en de Commissie kan derhalve niet besluiten of deze maatregelen met het Verdrag in overeenstemming zijn.

Luidens artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag, is elke steunmaatregel van de Staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt. Uit de inlichtingen waarover de Commissie beschikt, blijkt duidelijk dat dat ca. 96 % van de goederen uit de Gemeenschap over zee naar Sardinië wordt getransporteerd en dat ca. 94 % van de goederen afkomstig uit Sardinië langs dezelfde weg

naar Europa wordt getransporteerd. Bovendien is 65 % van al het toeristische verkeer binnen de Gemeenschap (passagiers en auto's) in handen van scheepvaartondernemingen die op de markt aanwezig zijn.

De diensten van de Commissie zijn van oordeel dat de Italiaanse Regering niet de inlichtingen heeft doen toekomen waarom meermaals is verzocht, teneinde een beoordeling van deze regeling voor regionale steun in het kader van de bepalingen van het EG-Verdrag mogelijk te maken. Bovendien is deze regeling voor investeringssteun niet in overeenstemming met de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een afwijking die in artikel 92, lid 2, van het EG-Verdrag zijn bepaald; het betreft namelijk geen steunmaatregelen van sociale aard aan individuele verbruikers of tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen. Voorts lijken deze steunmaatregelen, op grond van de inlichtingen die zijn toegezonden, niet te voldoen aan de bepalingen van artikel 92, lid 3, van het EG-Verdrag, aangezien het niet gaat om het bevorderen van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard uitzonderlijk laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst of om het bevorderen van de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang. Ten aanzien van artikel 93, lid 3, onder c), dat betrekking heeft op steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, is uitdrukkelijk vereist dat deze maatregelen de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, niet zodanig mogen veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. In onderhavig geval heeft het handelsverkeer tussen het Italiaanse vasteland, Sardinië en Corsica een communautaire dimensie, zodat iedere steun voor een onderneming die op de betrokken markt actief is, door de Commissie kan worden beschouwd als een vervalsing of een mogelijke vervalsing van de mededinging.

Voorts constateert de Commissie dat door deze wetgeving een aantal discriminatoire maatregelen op basis van nationaliteit in stand gehouden worden, hetgeen in strijd is met de bepalingen inzake de vrijheid van vestiging van de artikelen 6, 48, lid 2, en 52, van het EG-Verdrag. De betrokken steun is immers afhankelijk van de verplichting voor scheepvaartondernemingen om hun maatschappelijke en fiscale zetel op Sardinië te hebben, de schepen

op Sardinië te laten registreren en op hun schepen Sardische zeelieden in dienst te nemen.

Gelet op het voorgaande, heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden teneinde van de bevoegde Italiaanse autoriteiten meer inlichtingen te verkrijgen, alsmede van de overige Lid-Staten en de andere belanghebbenden.

De Commissie vestigt uw aandacht op de mededeling die is bekendgemaakt in *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 156 van 22 juni 1995, blz. 5, inzake de verplichtingen voor de Lid-Staten krachtens artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag, waarin erop wordt gewezen dat elke onwettig verleende steun (dit wil zeggen steun die is verleend zonder de eindbeslissing van de Commissie af te wachten, overeenkomstig de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag) van de begunstigden kan worden teruggevorderd.

De steun dient te worden terugbetaald overeenkomstig de procedures en de bepalingen van Italiaans recht, met name die welke betrekking hebben op de interest op schuldvorderingen van de Staat, waarbij rente verschuldigd is vanaf de datum waarop de onwettige steun werd verleend. Deze terugbetaling is noodzakelijk voor het herstellen van de vroegere toestand door het ongedaan maken van alle onwettig toegekende financiële voordelen vanaf de datum waarop de steun werd verleend.

Voorts deelt de Commissie uw regering mede dat de tekst van het besluit om de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* zal worden bekendgemaakt teneinde de overige Lid-Staten en andere belanghebbenden om hun opmerkingen te verzoeken."

De Commissie maant de overige Lid-Staten en andere belanghebbenden aan om hun opmerkingen over de maatregelen in kwestie te maken binnen een termijn van één maand te rekenen vanaf de datum van deze mededeling en deze te zenden naar het volgende adres:

Europese Commissie
Rue de la Loi/Wetstraat 200,
B-1049 Brussel.

Deze opmerkingen zullen worden medegedeeld aan de Italiaanse Regering.